

”Læringsmobilitet bliver let et privilegium forbeholdt dem, som allerede er privilegerede”

- Interview med Søren Kristensen, ph.d., Danmark

Hvad ser du, med din baggrund som forsker på området for læringsmobilitet, som vejledernes de største udfordringer?

Vejlederens opgave, hvad angår læringsmobilitet, er for så vidt den samme som ved enhver anden vejledningsaktivitet i en pædagogisk sammenhæng. Opgaven består i at matche vejledningssøgende med tilgængelige muligheder, at forebygge frafald og at hjælpe de vejledningssøgende med at få det fulde læringsudbytte af deres oplevelser og erfaringer.

Læringsmobilitet er imidlertid et komplekst fænomen, og kan derfor ikke sammenfattes under én enkelt kategori eller overskrift. Der findes mange typer af læringsmobilitet rettet mod forskellige målgrupper og med forskellige læringsmål. Og som en form for eksperimentel læring langt fra de

vante rammer rummer læringsmobilitet således mange ubestemmelige faktorer, hvis betydning kan være vanskelig at bedømme og vurdere præcist som vejleder. Der udvises derfor en vis tilbageholdenhed over for læringsmobilitet, og mange vejledere foretrækker at forholde sig reaktivt til det, forstået på den måde, at de primært forholder sig til emnet, når de adspørges direkte, i stedet for selv aktivt at gøre opmærksom på de forskellige mobilitetsmuligheder over for de vejledningssøgende, for hvem tanken om at opsøge læring i udlandet ikke dukker op af sig selv. Derved bliver læringsmobilitet let et privilegium forbeholdt dem, som allerede er privilegerede, og det er virkelig en skam.

Research viser nemlig, at også unge med færre ressourcer kan drage stor fordel af at få tværnationale erfaringer, men de har behov for opmuntring og støtte for at tage de nødvendige skridt for at nå dertil. Vejledernes største – men naturligvis ikke eneste – udfordring er uden tvivl at motivere og engagere endnu flere til at kaste sig ud i læringsmobilitet.

Hvad skal der så til for at håndtere disse udfordringer?

Der er adskillige måder at gøre læringsmobilitet mere inkluderende på gennem vejledning og rådgivning. For det første skal alle vejledere – og ikke kun dem, der arbejder med studerende på de

videregående uddannelser – have et grundlæggende kendskab til læringsmobilitet, og især skal de kende til de mest relevante muligheder for deres egen specifikke målgruppe. De skal kende til de mest almindeligt forekommende problemer og udfordringer forbundet med mobilitetsprojekter, ligesom de skal være bevidste om, hvordan læring også kan finde sted i situationer uden for det uddannelsesmæssige og institutionelle miljø. Dette er ikke raketvidenskab, og vil let kunne integreres i grunduddannelsesforløb for vejledere eller i kortere efteruddannelsesforløb. Det ville være ideelt, hvis en vis andel af vejlederne også selv havde haft en tværnational læringserfaring i bagagen. Det er nemlig ofte dem, som selv har været udenlands i en periode, og som ved, hvad det kræver af én (såvel som hvad det giver én), der er de mest effektive fortalere for læringsmobilitet.

For det andet skal der være lettere adgang dels til mere specialiseret information, fx i form af hjemmesider specifikt om læringsmuligheder i udlandet, dels til eksperter, som man kan kontakte for at få mere dybdegående viden om de forskellige muligheder.

For det tredje skal der være tæt kontakt og samarbejde mellem vejledere på tværs af nationale grænser, således at vejledere kan trække på hinanden i forbindelse med tværnationale projekter.

Alt dette er i årevis blevet adresseret både på nationalt og på europæisk niveau, men det er ikke altid sket på en tilstrækkelig systematisk måde. Derudover har indsatserne på området en tendens til at fokusere mere på de læringsaktiviteter, som der allerede er en etableret forespørgsel på i stedet for at forsøge at inddrage nye målgrupper.

Så du mener, at der skal gøres en større indsats for at udvide vejledningsområdet til også at inddrage nye målgrupper i læringsmobilitet?

Der er sket væsentlige fremkridt gennem de seneste årtier. I lang tid lagde man vægt på at højne mobiliteten for studerende på de videregående uddannelser. I løbet af de sidste 10-15 år eller deromkring – og endnu længere tilbage i visse lande – er tværnational mobilitet nu også blevet en integreret del af uddannelsesforløbene for studerende og elever på erhvervsuddannelserne, og

uddannelse såvel som vejledning er derfor blevet tilpasset og opgraderet derefter.

Den nye udfordring er unge med færre ressourcer: Unge, som er sprunget fra en uddannelse, eller som har indlæringsvanskeligheder eller andre problemer af psykosocial karakter. Efterhånden som arbejdsmarkedet ændrer sig, og der i stigende grad efterspørges mere specialiserede jobprofiler, bliver disse grupper mere og mere marginaliserede. Vi ved, at læringsmobilitet kan være et meget effektivt værktøj til at forbedre disse menneskers beskæftigelsesmuligheder og udvikle deres kompetencer, men som det ser ud nu, er det kun en forsvindende lille andel af denne gruppe, for hvem læringsmobilitet reelt er en mulighed. På nuværende tidspunkt er vi i fuld gang med at indsamle erfaringer fra en række projekter (finansieret gennem fx European Social Fund og Interreg Europe), hvor der arbejdes med, hvordan man kan organisere

og implementere lærings-
mobilitet for netop denne
målgruppe. Der er dog stadig
lang vej igen, før vi har fået
klarlagt, hvordan vejledere
bedst muligt løser denne store
udfordring.

Søren Kristensen har gennem mange år beskæftiget sig med læringsmobilitet på både nationalt og europæisk plan. Fra 1999-2002 var han ansat i det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse (Cedefop), hvor han arbejdede som ekspert i tværnational mobilitet i EUD-sammenhæng. I 2004 forsvarede han sin ph.d.-afhandling, "Learning by leaving – placements abroad as a pedagogical tool in the context of vocational education and training in Europe", ved Danmarks Pædagogiske Universitet. Hans afhandling blev senere udgivet af Cedefop i lande over hele Europa. Han var med til at starte det danske Euroguidance Center i begyndelsen af 90'erne, og har gennem årene deltaget i adskillige store nationale såvel som europæiske studier af mobilitet på uddannelses- og ungdomsområdet. Han har også jævnligt arbejdet som evaluator på mobilitetsprogrammer og -projekter samt udgivet et betydeligt antal artikler på området.